

§ 130 Direkta val

YLVA WAHLSTRÖM:

Herr ordförande! Först vill jag börja med att tacka för svaret och behandlingen av min motion 2015:80, som handlar om att låta nomineringsgrupperna bli synliga under jubileumsåret. Det kommer att ske också från annat håll men att man inte beslutar på den här nivån utan att man lokalt gott kan ta med nomineringsgrupperna.

När det gäller direkta val bör Svenska kyrkan kunna ta ansvar, vi har gott om pengar att faktiskt hjälpa alla nomineringsgrupper så att de blir mer likvärdiga om vi får alla valsedlar direkt skickade till valnämnderna. Det krävs lite extra folk till det, men kyrkan har råd med en ordentlig organisation kring kyrkovalet om vi verkligen vill att kyrkovalet ska ha någon betydelse.

Jag yrkar på min motion 2015:79.

TOMAS JANSSON:

Herr ordförande! Jag yrkar bifall på Organisationsutskottets punkter 1, 3 och 4 men yrkar avslag på utskottets punkt 2 och istället bifall till reservationen av mig m.fl. som innebär bifall till motion 2015:79.

Den här punkten handlar om hur valsedlarna distribueras i samband med de kyrkliga valen. Ni känner säkert igen den här situationen att när det drar ihop sig till val handlar det om att som nomineringsgrupp köra runt med valsedlar till alla olika valnämnder runt om i stiftet. Detta är ett stort arbete som läggs ner och det finns smidigare lösningar på detta. Motion 2015:79 föreslår den smidigare lösningen nämligen att valsedlarna sänds direkt till respektive valnämnd.

Kyrkostyrelsen fick för två år sedan i uppdrag att utreda det här förslaget men drog då slutsatsen att det skulle bli alldeles för dyrt. Jag vill utmana den slutsatsen och säga att det är en felaktig slutsats och märkliga grunder ligger bakom detta. Tittar vi på argumentationen om varför detta skulle bli dyrt och krångligt så anför kyrkostyrelsen tre saker, dels för församlingar och pastorat, dels för nomineringsgrupper, dels för det centrala valkansliet på nationell nivå. När det gäller församlingar och pastorat så oroar man sig för att det kräver mer bemanning för att ta emot de här försändelserna. Det är helt fel. Det krävs mer bemanning om det ska tas emot valsedlar från ett tiotal olika resande nomineringsgrupper och blir därmed mer besvärligt för dem. Vidare så oroar man sig för att valnämnderna får merarbete av att lägga ut valsedlar i alla vallokaler. Ja, detta är någonting som verkligen handlar om demokrati, att säkerställa att valsedlarna finns på plats. Det vore alldeles utmärkt om valnämnderna hade ett ansvar för att värna om alla valsedlars närvaro i vallokalerna.

Vi tittar också lite på det här centrala valkansliet. Det blir dyrare. Det är alldeles korrekt, det krävs ökade personella resurser. Men lägger vi ihop alla de kostnader som det innebär att alla nomineringsgrupper får land och rike runt så handlar det om ekonomiska och personella resurser som är större. Totalkostnaden blir väsentligt högre med nuvarande system än om det hela skulle skötas med hjälp av centrala utskick.

Min slutsats är att det blir ett förbilligande av de kyrkliga valen genom att ha centrala utskick av valsedlar och framför allt så förstärks demokratin i de kyrkliga valen eftersom det säkrar att alla nomineringsgruppers valsedlar finns tillgängliga i alla lokaler. Det här är en väsentlig sak i fråga om kyrklig demokrati, och därför är det väldigt viktigt att bifalla motion 2015:79. Detta är att värna demokratin.

I utskottet handlade det åter om motsättningen mellan stora och små nomineringsgrupper. Samtliga små nomineringsgrupper var ense om att det här är funda-

mentalt för den kyrkliga demokratin. Därför vädjar jag till kyrkomötets ledamöter att lyssna till detta och till den demokratiska medkänslan att det här är en förstärkning av kyrklig demokrati som är nödvändig.

Bifall till motion 2015:79 och därmed bifall till reservationen.

IRENE OSKARSSON:

Herr ordförande! Jag ska fortsätta där Tomas Jansson slutade och yrkar på precis samma sak, nämligen i allt Organisationsutskottets betänkande utom att vi yrkar bifall till reservationen i betänkandet om bifall till motion 2015:79.

Demokratiaspekten. Svenska kyrkan ska vara en rikstäckande organisation med möjlighet för alla medlemmar att engagera sig, ta del av verksamheten och ta del av dess styrning. I det arbetet har vi ett antal nomineringsgrupper, glädjande nog ganska många. Flera av oss är inte så stora till numerären men gör ett viktigt arbete, skapar debatt och spänst i den och gör det möjligt för olika teologiska synpunkter att komma till tals och olika andra strukturella frågor att komma till uttryck. När vi ska gå till val är det emellertid så att flera av nomineringsgrupperna vill lägga kraft och energi på att möta presumtiva väljare, att föra dialog och diskussion om hur och vad. Vi har de senaste dagarna hört att kyrkan har en ganska god ekonomisk. Ska den då inte bidra till att vi kan vidhålla detta, att vi kan fortsätta att ha spänsten, diskussionen, debatten och att organisationen – jag vill egentligen inte använda begreppet tjänstemän – gör sitt, nämligen håller en viss ordning och reda på det, distribuerar det tydligt ut till alla och ser till att vi som är förtroendevalda får göra det som är vår uppgift. Jag tror eller snarare hoppas nämligen att det här är sista gången vi gör ett pappersval. Om ni läste det som låg i facken stod det något intressant: det prasslar av gult och blått och rött och vitt inför valet. Vi ska kunna lägga in själva och vi ska kunna hantera beställningarna själva, nästa steg är att vi ska slippa pappren. Men där är vi inte. Så länge vi har det här systemet behöver vi se till att demokratin får fullt spelutrymme, att alla nomineringsgrupper har samma förutsättningar att komma ut och att det faktiskt är valnämnderna som garanterar detta. Valnämnderna har en väldigt stor uppgift och jag tror att vi behöver ta hem det var och en och se till att våra valnämnder faktiskt förstår att det är de som är demokratins värnare nummer ett, att se till att alla nomineringsgruppers valsedlar finns på plats.

Bifall till motion 2015:79. I övrigt bifall till Organisationsutskottets betänkande 2015:1.

BERIT BORNECRANTZ DIAS:

Herr ordförande! Av tekniska orsaker hann inte vår grupp (ViSK) skriva under motion 2015:79 men vi bifaller den. Vi tycker i likhet med föregående talare att det är tidskrävande för nomineringsgrupperna. Att behöva informera om valet är mycket viktigare än vi ska behöva distribuera valsedlar. Dessutom är det kostsamt. Vårt nomineringsgruppsstöd skulle kunna gå till utbildning istället för porto. Även miljöhänsyn kan åberopas som anledning att slippa distribuera valsedlarna eftersom de skickas direkt till valnämnderna. Om motionen går igenom slipper man packa om och skicka flera gånger, vilket kan vara nog så viktigt.

Bifall till motion 2015:79.

OLLE REICHENBERG:

Herr ordförande! Jag talar för Organisationsutskottet. I utskottets betänkande 2015:1 behandlas dels kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3, dels motionerna 2015:79 och

2015:80. Som framförts av tidigare talare är ju utskottet överens i alla delar utom vad gäller just motion 2015:79, där det finns en reservation och även en särskild mening. Motion 2015:79 föreslår att kyrkostyrelsen ska ges i uppdrag att skicka ut alla valsedlar direkt till varje valnämnd. Utskottets majoritet föreslår att motionen avslås. Vi menar att valsedelsdistributionen är en del av det demokratiska arbete som åligger de olika nomineringsgrupperna att utföra på samma sätt som när det handlar om annat valarbete som att sätta upp affischer, dela ut flygblad eller delta i debatter m.m.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag på samtliga punkter avseende Organisationsutskottets betänkande 2015:1.

TOMAS JANSSON (REPLIK):

Påståendet att distribution av valsedlar är ett fundamentalt inslag i det demokratiska arbetet, det undrar jag. Är det centrala i det demokratiska arbetet att vara postombud och med bil köra ut valsedlar? Det centrala är den politiska debatten och att säkerställa att valsedlar finns på plats.

Bifall till motion 2015:79.

BO HANSON:

Herr ordförande! Jag vill i alla stycken instämma med vad Tomas Jansson och Irene Oskarsson har sagt. Men på en punkt skulle jag vilja avvika lite nämligen att alla grupper bidrar till spänst i debatten. Jag är inte så säker på det. Det talas så mycket om värdet av dialog, men jag delar inte den uppfattningen. Jag delar däremot uppfattningen att alla ska få chansen att delta i valet även de som vi tycker inte företräder Svenska kyrkan på ett alldeles välgörande sätt. Jag vill fästa uppmärksamheten på att det är väldigt bra att de kan bli valda hit så att det syns hur få de är eller hur många de är. Även de som inte gillar alla små udda partier, som det jag själv företräder, måste ju tycka att det är väldigt bra att även sådana konstiga idéer som undertecknad företräder får plats och får tala här, och det får synas att de är små. Alla som är vänner av demokrati bör stödja den här reservationen.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 167.